

Tíðin farin frá at eiga heima

Ein skipan við ambulantum føðingum á sjúkrahúsunum má fyrireikast væl, sigur Ingibjörg Rasmussen, leiðari fyri jarðarmøðra-skipanini

Seinastu árin hevur tað bara verið hendinga kona, sum hevur átt barn heima. Onkur, tí hon hevur valt tað sjálv. Aðrar tí tær ikki hava nátt á sjúkrahús.

Í útvarsspssamrøðu í seinastu viku segði Eliesar Arge, yvirlækni á Lands-sjúkrahúsinum, at ein máti hjá sjúkrahúsunum at spart kundi verið, at konur aftur fóru at eiga heima.

- Eg eri ikki fyrri, at konur aftur skulu eiga heima, og tað munnu flestu jarðarmøðurnar verða samdar um, sigur Ingibjörg Rasmussen, sum er leiðari fyri jarðarmøðraskipanini í Føroyum.

BROYTTAR UMSTØÐUR

Eitt er trygðin við at vera næringis læknahond. Annad er, at umstøður ikki eru

hjá teimum flestu til at eiga heima, sum tær vóru fyrr, tá fleiri fólk vóru í húsi, sigur Ingibjörg, sum tó er samd við Essa Arge í, at tað er "normalt" at eiga.

Og tað kundi verið gjørt minni sjúkrahúskent at átt, sjálvt um konur allar eiga á sjúkrahúsi. Á sjúkrahúsinum í Glostrup í Danmark hava tey júst eina deild beint við deildina fyri kvinnusjúkur. Jarðarmøðurnar eru har einsamallar um at taka ímóti børnunum, tá einki bagir. Men hendir so okkurt, verða læknarnir boðsendir. Ein slík skipan kundi verið áhugaverd at fingið, heldur Ingibjörg.

MÁ FYRIREIKAST

Tað hevur verið talað um í Føroyum at fara yvir til eina

skipan, soleiðis at konur koma inn á sjúkrahús at eiga ambulant. Ein tilfík skipan byrjaði nú 1. januar í Danmark í Ringkøbing Amt. Tær konurnar, sum hava átt áður, og alt gongur væl, verða útskrivaðar tveir tímar eftir, at tær hava átt. Tær kunnu tó verða innlagdar, um tær eru einsamallar heima, t.d. tí maðurin er til sjós.

- Men skulu vit hava eina tilfík skipan, má hon fyrireikast væl, sum tey hava gjørt í Ringkøbing Amt. Tað hevur við sær, at jarðarmøðurnar mugu oftari út, og meira verður at gera hjá heilsu- og heimasjúkrahúskipanini, sigur Ingibjörg.

Tílik skipan er biligari fyri sjúkrahúsinu, men kommunurnar fáa fleiri útreiðslur.

EITT UPPSKOT

Ein máti at spart kundi verið, at konur, sum hava átt, kunnu sleppa heim av sjúkrahúsi, so skjótt tær sjálvar ynskja tað. Í staðin fyri sum nú at tær eru innlagdar fimm dagar eftir føðingina, sjálvt um einki bagir hvørki mammu ella barni.

Jarðarmøðurnar hava fingið ábending um, at teirra skipan eisini verður rakt av sparing. Tvey jarðarmøðurstørv í Suðuroynni skulu takast av, ljóðar.

Ingibjörg Rasmussen trýr

einki uppá, at tað fer at bera til, at allar konurnar nakrantíð kunnu fáast til Havnar at eiga. Bæði Norðuroyggiarnar og Suðuroyggin hava havt sjúkrahús í nógv, nógv ár. Sum ein byrjan verður sagt, at barnakonur í Suðuroynni skulu til Havnar at eiga.

- Tað vilja tær neyvan. Og

Seinastu árin hava at kalla allar kvinnur í Føroyum átt á sjúkrahúsi

so verður tað kanska til, at tær velja at eiga heima.

randi

Haldið sosialin

200 blóðgevarar aftrat

Klaksvíkar Sjúkrahús vil tvífalda talið av fólki, sum lata blóð til sjúkrahúsið

Sjúkrahúsið í Klaksvík hevur sent bræv út í hvørji hús í Norðuroyggunum, og í hesum brævi verður heitt á øll frísk fólk, sum eru yvir 18 ár, um at verða blóðdonorar. Í gjár varð áheitanin endurtikin í útvarpinum.

Sjúkrahúsið hevur 180-200 donorar, men tað er ikki nóg mikil. Miðað verður eftir at hava upp ímóti 400 donorum.

Ein orsök til, at talið má so langt upp, er, at so stórir partur av fólkinum er fiskimenn. Tað heilt ofta, at laboratoríið noyðist at ringja til fleiri, áðrenn tað eydnast at fáa nakran, sigur Leif Knudsen, yvirlækni á Klaksvíkar Sjúkrahúsi.

Knæ- og mjadnaskurðviðgerðirnar krevja eisini sítt, sjálvt um blóð verður tappað av teimum fólkinum, sum skulu hava hesar viðgerðir, og tey fáa so blóðið aftur.

Eina ávísá nøgd noyðist sjúkrahúsið altíð at hava, sjálvt um tað ikki hevur nakran blóðbanka sum Landsjúkrahúsið, sigur Leif Knudsen.

ØLL SLØG

Annars er sjúkrahúsið heilt væl fyri við blóðdonorum á tann hátt, at tey hava donarar við teimum sjáldsamastu blóðsløgunum. Tað eru tó heldur fáir við hvørjum slagi. Sjálvandi er ikki so ofta brúk fyri teimum, men tað kann henda onkur vanlukka, ið ger, at brúk er fyri fleiri samstundis.

Sjúkrahúsinu hava gott samstarv við at lata hvørjum øðrum blóð. Tað er serliga, tá brúk er fyri teimum sjáldsomum sløgunum. Onkuntíð fær Klaksvíkar sjúkrahús

blóð úr Havn, og onkuntíð verður sent til Havnar.

Tað er meira sjáldsamt, fólk av sínum eintingum tekna seg sum blóðdonorar. Tí valdi sjúkrahúsið at venda sær beinleiðis til øll fólk.

VERÐA KANNAÐ

Øil, sum eru frísk og eru 18 ár ella eldri, kunnu tekna seg sum blóðdonorar. Tá tey koma á sjúkrahúsið at taka blóðroynd fyri at staðfesta, hvat blóðslag tey hava, fáa tey eisini eitt spurnarblað at fylla út, tí hava tey ávísar sjúkur, kunnu tey ikki verða blóðdonorar. Blóð teirra verður eisini kannað fyri ymist, m.a. AIDS.

Tey, sum vilja verða blóðdonorar, kunnu fara á laboratoríið á sjúkrahúsinum í kvöld, mikukvöldið ella hóskvöldið. Opið er øll kvöldini kl. 19 til 21. Tað ber eisini til at ringja á laboratoríið, tlf. 55463, lokal 315, og avtala eina aðra tíð.

randi